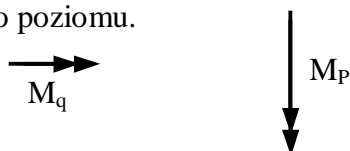

Wspornik o przekroju pokazanym obok - wymiar $a=4\text{cm}$, o długości $L=2\text{m}$, obciążono na końcu poziomą siłą $P=2\text{kN}$ leżącą na prostej przechodzącej przez środek ciężkości i pionowym obciążeniem ciągłym o wartości $q=1\text{kN/m}$ przyłożonym na całej długości. Wyznacz naprężenia normalne w przekroju utwierdzenia.

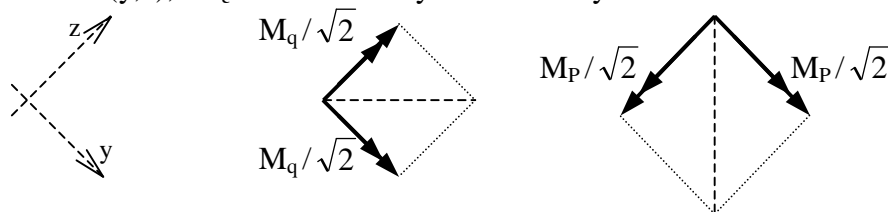
Przekrój posiada osie symetrii, więc są to osie centralne główne tego przekroju. Jak widać osie te są pod kątem 45° do poziomu.

Obciążenie ciągłe q redukuje się w środku ciężkości przekroju utwierdzenia do momentu o wartości $M_q = q L^2 / 2 = 2 \text{ kNm}$. Wektor tego momentu jest skierowany poziomo w prawo, bo musi być prostopadły do płaszczyzny wyznaczonej przez pionową wypadkową $q L$ i równoległy do osi pręta ramię wypadkowej.

Siła P redukuje się w środku ciężkości przekroju utwierdzenia do momentu o wartości $M_p = P L = 4 \text{ kNm}$. Wektor tego momentu jest skierowany pionowo w dół, bo musi być prostopadły do płaszczyzny wyznaczonej przez poziomą siłę P i równoległy do osi pręta ramię tej siły.

Kierunki działania momentów M_q i M_p nie pokrywają się z osiami centralnymi głównymi przekroju utwierdzenia (y, z), więc trzeba obliczyć składowe tych momentów na kierunkach y i z .

Teraz można zsumować składowe momentów na kierunkach y i z .

$$M_y = M_p / \sqrt{2} + M_q / \sqrt{2} = 3\sqrt{2} \text{ kNm}$$

$$M_z = M_p / \sqrt{2} - M_q / \sqrt{2} = \sqrt{2} \text{ kNm}$$

Zastosowano konwencję znakowania, według której moment dodatni "rozciąga" punkty o współrzędnych (y lub z) dodatnich.

W celu obliczenia głównych centralnych momentów bezwładności, można zauważyć że przekrój jest kwadratem $3a \times 3a$ z dwoma obcięciami narożami w formie kwadratu $a \times a$. Oś y jest osią centralną główną dla każdego z tych trzech kwadratów.

$$J_y = \frac{(3a)^4}{12} - 2 \frac{a^4}{12} = \frac{79}{12} a^4 = 1685,33 \text{ cm}^4$$

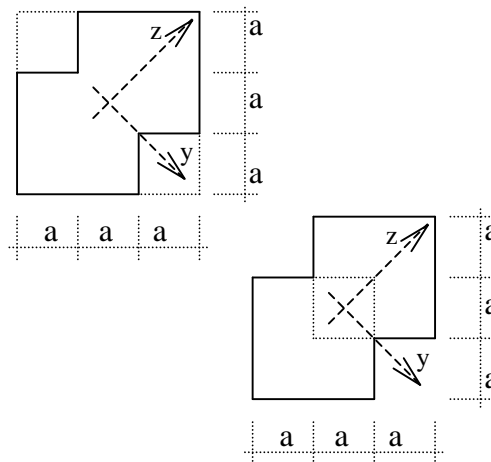
$$J_z = \frac{(3a)^4}{12} - 2 \left[\frac{a^4}{12} + a^2 (a\sqrt{2})^2 \right] = \frac{31}{12} a^4 = 661,33 \text{ cm}^4$$

Obliczając J_z zastosowano twierdzenie Steinera.

Oś z jest centralną główną dla kwadratu $3a \times 3a$, ale nie dla kwadratów $a \times a$, ich środki ciężkości są odległe od osi z o $a\sqrt{2}$.

Można przekrój potraktować jako dwa kwadraty

$2a \times 2a$ i usunąć jeden środkowy $a \times a$. Przy takim podziale środki ciężkości tych kwadratów leżą na osi z

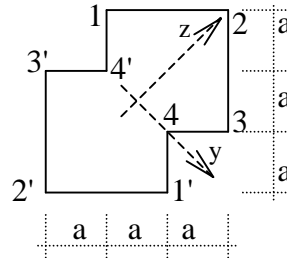
więc: $J_z = 2 \frac{(2a)^4}{12} - \frac{a^4}{12} = \frac{31}{12} a^4 = 661,33 \text{ cm}^4$

Mając obliczone momenty bezwładności i momenty zginające w układzie osi centralnych głównych,

można zastosować wzór określający naprężenia normalne: $\sigma_x = \frac{M_y}{J_y} z + \frac{M_z}{J_z} y$ które obliczymy w

narożach przekroju. Współrzędne tych punktów też muszą być określone w układzie osi centralnych głównych, można je odczytać z rysunku.

Punkt	y	z	σ_x [MPa]
1	$-a\sqrt{2}$	$0.5 a\sqrt{2}$	-4.98
2	0	$1.5 a\sqrt{2}$	21.36
3	$a\sqrt{2}$	$0.5 a\sqrt{2}$	19.22
4	$0.5 a\sqrt{2}$	0	6.05

Punkty o numerach i' ("z primami"), mają obie współrzędne przeciwne w stosunku do punktów o numerach i. Naprężenia normalne w punktach i' będą przeciwne do naprężeń normalnych w punktach i

: $\sigma_{x(i')} = -\sigma_{x(i)}$.

Wyznamy oś obojętną naprężeń normalnych, czyli zbiór punktów dla których $\sigma_x = 0$.

Przekształcając wzór: $\sigma_x = \frac{M_y}{J_y} z + \frac{M_z}{J_z} y = 0$

otrzymamy: $z = -\frac{M_z}{M_y} \frac{J_y}{J_z} y = -0.85 y$

Tę prostą trzeba narysować w układzie osi centralnych głównych.

